

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Академічне співтовариство Михайла Балудянського (Словакія)
Вища Лінгвістична Школа (Польща)
Грузинський авіаційний університет (Грузія)**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ВИЩОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

**Матеріали III Міжнародної
Науково-практичної конференції**

19 березня 2015 р.

Київ 2015

Актуальні проблеми вищої професійної освіти України: Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції 19 березня 2015 р./ За заг. ред. Е.В.Лузік, О.М. Акмалдінової. – К.: НАУ, 2015. – 144 с.

Рекомендовано до друку Вченою радою Гуманітарного інституту НАУ. Протокол № 2 від 11 березня 2015 року.

Автори несуть повну відповідальність за опубліковані матеріали.

Містить матеріали щорічної науково-практичної конференції з актуальних проблем вищої освіти у вищих навчальних закладах галузевого спрямування. У збірник увійшли матеріали доповідей за науково-практичними напрямами «Компетентнісний підхід до організації навчального процесу у профільних вищих навчальних закладах» та «Лінгвістичні та методологічні аспекти викладання іноземних мов професійного спрямування».

Організаційний комітет

Голова оргкомітету від секції «Компетентнісний підхід до організації навчального процесу у профільних вищих навчальних закладах» – Лузік Ельвіра Василівна, доктор педагогічних наук, професор;

Голова оргкомітету від секції «Лінгвістичні та методологічні аспекти викладання іноземних мов професійного спрямування» - Акмалдінова Олександра Миколаївна, кандидат філологічних наук, професор;

Заступник голови оргкомітету від секції «Компетентнісний підхід до організації навчального процесу у профільних вищих навчальних закладах» – Булакова Наталія Борисівна, доктор педагогічних наук, професор;

Заступник голови оргкомітету від секції «Лінгвістичні та методологічні аспекти викладання іноземних мов професійного спрямування» – Абсалімова Яна Вадимівна, кандидат педагогічних наук, доцент.

Редакційна колегія:

Булакова Наталія Борисівна, професор кафедри педагогіки та психології професійної освіти, доктор педагогічних наук, професор;

Абсалімова Яна Вадимівна, доцент кафедри іноземних мов за фахом, кандидат педагогічних наук, доцент;

Семенюк Наталія Георгіївна, старший викладач кафедри іноземних мов за фахом;

Литвинчук Наталя Борисівна, завідувач лабораторії кафедри педагогіки та психології професійної освіти.

© Національний авіаційний університет, 2015

СЕКЦІЯ 1. КОМПЕТЕНТНІСНИЙ ПІДХІД ДО ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ПРОФІЛЬНИХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

А. Алшатова	Формування психологічної готовності майбутніх практичних психологів до професійної діяльності	9
Н. Арістова	Методологічні підходи щодо формування професійної суб'єктності філологів у процесі фахової підготовки.....	10
О. Бантшишева	Огляд методики діагностики особливостей емоційного інтелекту осіб юнацького віку схильних до віктимної поведінки. Методологічні засади навчання дорослих у вітчизняній системі післядипломної освіти.....	11
Л. Барановська	До питання діагностики сформованості професійно-комунікативної компетентності майбутніх фахівців соціальної роботи.....	11
В. Баранюк	Поняття метафоричних асоціативних карт та їх використання в психологічній реабілітації.....	13
О. Блінов	Розвиток дослідницьких компетентностей соціальних працівників на третьому рівні освіти в Україні.....	14
О. Бойко	До проблеми формування високого рівня рефлексивності у навчальній діяльності студентів.....	14
Л. Бондар	Формування компетентності у майбутніх соціальних працівників по діяльності із групами самопомогги	15
Н. Бондаренко	Технології проведення моніторингових досліджень на базі хмарних сервісів	16
Т. Бондаренко	17
О. Агєєва	17
О. Бєстань	17
Т. Браніцька	Конфліктологічна грамотність як складова конфліктологічної культури майбутнього фахівця соціальної сфери.....	18
Я. Бугерко	Духовні складові професійного становлення студентів вузу.....	19
Т. Валасек	Вимірювання та оцінка якості он-лайн курсів.....	20
М. Вархола	Інтенсивний метод обучения іноземним мовним мовним.....	21
О. Винославська	Формування у майбутніх інженерів базових компетентностей з теорії і практики особистісної й соціальної відповідальності..	22
О. Власюк	Формування готовності до екологічної самоосвіти у майбутніх фахівців природничих спеціальностей за допомогою тренінгу....	23
Л. Гаврутенко	Інформаційні технології при вивченні фахових дисциплін студентами економічного профілю.....	24
Г. Гірник	Основні тенденції професійної підготовки фахівців аграрної галузі в країнах Європейського союзу.....	25
О. Гомонюк	Професійно-педагогічна культура викладача вищого навчального закладу.....	26
О. Онишко	26
Н. Гєрук	Формування самоосвітньої компетентності студентів як чинник забезпечення навчання впродовж життя.....	28
О. Біляковська	Особистісний підхід в організації психолого-педагогічних експериментів.....	29
О. Дацун	29
Н. Демченко	Професійно-трудова соціалізація як складова професійної освіти	30
Л. Дибкова	Компетентнісний підхід при розробці навчальних завдань.....	31
О. Добротвор	Сутність та основні поняття якості професійної підготовки... ..	32
Ю. Дорошенко	Мовні аспекти якості вищої професійної освіти.....	33

вихідні й канікули, включаючи оптимальні для студентів варіанти заохочення до занять фізичними вправами та спортивно-масовою роботою; задовольняти мотиваційні інтереси студентів; забезпечувати оптимальний режим рухової активності студентів.

Це дало змогу в процесі професійної підготовки майбутніх фахівців, на кафедрі спортивної підготовки, забезпечити ефективний навчально-виховний процес на навчальних і факультативних заняттях, організувати й проводити фізкультурні заходи в режимі учбового дня, відповідну виховну роботу зі студентами, навчально-методичну й науково-дослідну роботу. Сумісно зі спортивними клубами готувались й атестувались інструктора з видів спорту, проводилась агітаційна, пояснювальна, масова, фізкультурно-оздоровча, в тому числі і професійно-спрямована робота, організовувались спортивні змагання та інші спортивні масові заходи.

Головним завданням навчального спортивно-оздоровчого центру було створення організаційних і матеріально-технічних умов, які дозволяли б студентам, що не змогли виконати залікові вимоги з фізичного виховання, та контрольні нормативи для занять в секціях фізкультурно-спортивного центру, підвищити свій рівень фізичної і спортивної підготовленості на додаткових заняттях в позаурочний час. Для цього в навчальному спортивно-оздоровчому центрі організовувалися заняття з різних видів спорту. Така форма занять дозволяла студентам за особистим вибором займатися в одній із спортивних секцій з: гандболу, баскетболу, професійно-прикладної фізичної підготовки, настільного тенісу, шейпінгу, аеробіки, атлетичної гімнастики тощо два рази на тиждень по 1 – 1,5 години.

Студенти, котрі досягли в процесі заняття в цих секціях найкращих результатів, відбирались в збірні команди факультетів і університету.

Таким чином, результати дослідження взаємозв'язку фізичної підготовленості, розвитку професійно важливих якостей, показників фізичного здоров'я, вимог до професійної діяльності дозволили диференціювати цілі й завдання навчальних і поза аудиторних занять на різних етапах навчання, простежити їх взаємозв'язок і взаємообумовленість.

*Ольга Осипенко
аспірант НАУ, м. Київ*

Принципи формування екологічної компетентності майбутніх архітекторів

У системі ринкових відносин питання екологічна компетентність архітекторів завжди актуальна як для професійного росту окремого фахівця, так і для суспільства в цілому. Професійна екологічна компетентність є гарантією конкурентоспроможності майбутніх архітекторів у сучасних умовах.

Для визначення принципів формування екологічної компетентності відправним положенням є розуміння останньої як комплексної характеристики особистості, що набагато складніше простої сукупності окремих компонентів. Важливим є те, що екологічна компетентність формується в процесі навчання і виховання. Отже набуває першорядного значення положення про взаємообумовленість, єдність навчання, виховання і розвитку особистості.

Чимало принципів екологічної освіти і виховання являють собою конкретизацію загально дидактичних. Зокрема для формування екологічної компетентності архітекторів можна спиратись на такі принципи, як:

- науковість змісту і методів навчального процесу, його зближення із сучасним науковим знанням і суспільною практикою;

- культуровідповідність, як єдність всіх досягнень культури (науки, мистецтва, релігії, традицій тощо), відповідність навчання світовій і регіональній культурі, єдність свідомого і підсвідомого; природовідповідність – як відповідність внутрішній природі особистості, що розвивається, і умовам середовища;

- систематичність у оволодінні досягненнями науки і культури, системний характер навчальної діяльності, теоретичних знань і практичних умінь архітектора;

- активність, самостійність і свідомість студентів у навчальній роботі, взаємозв'язок і єдність репродуктивної і творчої діяльності, навчальної і дослідницької роботи, освіти й самоосвіти;

- єдність конкретного і абстрактного (частково вираженого у вимогах наочності), раціонального і емоційного, репродуктивного і продуктивного як вираження комплексного підходу;

- ґрунтовність і міцність засвоєння ключових елементів, логіки, структури дисциплін, що вивчаються, практичних умінь і навичок;

- створення позитивного емоційного клімату, мотиваційного забезпечення діяльності і системи ставлень; розвивального і виховного характеру навчання.

Зважаючи на те, що компетентність взагалі і екологічна зокрема передбачає активну діяльність, учинки, дії особистості, відповідно навчально-виховний процес має забезпечувати не лише інтеріоризацію (перехід від зовнішньої матеріальної до внутрішньої, ідеальної дії; оперування образами предметів), а й екстериоризацію екологічних цінностей (перетворення внутрішньої психічної дії у зовнішню).

Отже, принципи відповідного педагогічного процесу мають урахувати не лише закономірності формування окремих складових, а й закономірності їх якісних взаємопереходів, виникнення певних комплексних утворень, що відображають не стільки лінійні, причинно-наслідкові, скільки синергетично-системні взаємозв'язки і залежності.

Тетяна Плачинда

к. пед. н., доцент, м. Кіровоград

Формування професійної рефлексії майбутнього авіаційного фахівця

Сьогодення вимагає від майбутнього фахівця вмінь і навичок, що допоможуть йому бути висококваліфікованим та конкурентоспроможним на ринку праці. Надзвичайно мобільне й динамічне суспільство вимагає, щоб особистість була готова до неординарної думки, уміла обстоювати власну позицію, при цьому співіснувати з іншими особами, які відрізняються поглядами, переконаннями, культурою, традиціями.

Ключовим елементом безпеки авіа перельотів є авіаційний фахівець (пілот і диспетчер) та його професійна діяльність. Проблеми, пов'язані з професійною невідповідністю пілотів і диспетчерів цивільної авіації, загрожують безпеці польотів та можуть стати основним чинником, що стримує розвиток авіаційної промисловості. З огляду на основне завдання цивільної авіації – досягнення безпеки польотів – актуалізації набуває формування у майбутніх авіафахівців навичок професійної рефлексії з метою підвищення рівня підготовки через самоаналіз і самокритичність.

Вплив негативних чинників під час професійних дій вимагає від авіаційного фахівця вмінь володіти своїми емоціями, вчасно адекватно реагувати на ситуацію, що склалася, контролювати психологічні та психофізіологічні реакції свого організму, тобто авіафахівець повинен володіти навичками саморегуляції.

Різноманіття наукових позицій щодо рефлексії дає підстави стверджувати, що рефлексія – органічний складник й основа для формування саморегуляції, застосування якої необхідне для подолання стресових чинників під час професійної діяльності авіафахівців. Це виявляється через дії цілепокладання, аналізу, планування, контролю, оцінювання, через цілі, засоби, методи, процедури, результати. Саме рефлексія сприяє усвідомленню всіх компонентів саморегуляції як навчальної, так і професійної діяльності, являє собою її основу. Формуючи професійну рефлексію під час підготовки майбутнього фахівця, створюються умови для саморозвитку особистості, її самокорекції, творчої самореалізації та зростання професійної майстерності й оволодіння новими спеціальностями. У цілому це позначається на розвитку особистості та її відносинах зі світом. Розвиток рефлексивних